

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2016. június 13.
(OR. en)

9198/16

ECOFIN 450
UEM 197
SOC 314
EMPL 210
COMPET 284
ENV 329
EDUC 184
RECH 176
ENER 192
JAI 438

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9125/16 ECOFIN 417 UEM 167 SOC 281 EMPL 177 COMPET 254 ENV 298 EDUC 154 RECH 146 ENER 159 JAI 404 - COM(2016) 328 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Írország 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2016. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2016) 328 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és elfogadott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Írország 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2016. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Bizottság 2015. november 26-án elfogadta az éves növekedési jelentést, és ezzel elindult a gazdaságpolitikai koordináció 2016. évi európai szemesztere. Az Európai Tanács a 2016. március 17–18-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság 2015. november 26-án az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, amelyben Írországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. Szintén 2015. november 26-án a Bizottság ajánlást fogadott el az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásról. Ezt az ajánlást az Európai Tanács a 2016. február 18–19-i ülésén jóváhagyta, a Tanács pedig 2016. március 8-án elfogadta³. Mivel Írország pénzneme az euro, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságai közötti szoros összefonódásokra, Írországnak gondoskodnia kell az ajánlás teljes körű és megfelelő időben történő végrehajtásáról.

³ HL C 96., 2016.3.11., 1. o.

- (2) Az Írországra vonatkozó 2016. évi országjelentést 2016. február 26-án tették közzé. Az országjelentésben értékelték a Tanács által 2015. július 14-én elfogadott országspecifikus ajánlások, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán Írország által elért eredményeket. Az országjelentés magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is. A Bizottság 2016. március 8-án ismertette a részletes vizsgálat eredményeit. Elemzése alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Írországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Különösen az elengedhetetlen, hogy Írország kezelje a jelentős nettó külső kötelezettségállományt, valamint a magán- és az állami szektor nagy adósságállományát, amely a javulás ellenére sebezhetőséget jelent.
- (3) Írország 2016. április 29-én benyújtotta 2016. évi nemzeti reformprogramját és 2016. évi stabilitási programját. A kettő közötti kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (4) A 2014–2020-as időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól partnerségi megállapodása és releváns programjai felülvizsgálatát és azokhoz módosítások javaslatát. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná ezt a rendelkezést.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347, 2013.12.20., 320. o.).

- (5) A túlzothiany-eljárás megszüntetését követően Írország a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához és az adósságszabály hatálya alá tartozik. A szakpolitika változatlanságán alapuló 2016. évi stabilitási programja szerint a kormány az államháztartási egyenleg fokozatos javulását tervezi, 2018-ra a GDP 0,4 %-át kitevő többletet érve el. A felülvizsgált középtávú költségvetési célt – azaz a GDP 0,5 %-át kitevő strukturális hiányt – várhatóan 2018-ra érik el. Ugyanakkor az újraszámított⁵ strukturális egyenlegnek a GDP 0,1 %-át kitevő mértékű éves változása 2016-ban nem biztosít elégséges előrehaladást a középtávú költségvetési cél eléréséhez. A stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2016-ban 88,2 %-ra esik vissza, majd további csökkenést követően 2017-ben 85,5 %-ot ér el. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. Ugyanakkor a 2017-től tervezett hiánycélok eléréséhez szükséges intézkedések nem kellőképpen meghatározottak. A Bizottság 2016. évi tavaszi előrejelzése alapján 2016-ban fennáll az ajánlott költségvetési kiigazítástól való bizonyos mértékű eltérés kockázata, míg 2017-ben Írország – változatlan politika esetén – várhatóan megfelel a céloknak. Írország az előrejelzés szerint mind 2016-ban, mind pedig 2017-ben megfelel az átmeneti adósságszabálynak. A stabilitási program értékelése alapján és a Bizottság 2016. tavaszi előrejelzésének figyelembevételével a Tanács véleménye szerint Írország várhatóan nagyrészt megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek. Mindazonáltal 2016-ban további intézkedésekre lesz szükség a megfelelés biztosítása érdekében.
- (6) Az adóalap szélesítésére irányuló erőfeszítések korlátozott mértékűek voltak, és a nemrégiben hozott adóügyi intézkedések főként csökkentésekre és kedvezményekre irányultak. További előrelépéseket kell tenni annak érdekében, hogy az adórendszer hatékonyabbá váljon és jobban ösztönözze a növekedést. Az ír hatóságok az adókiadások felülvizsgálatára irányuló folytatólagos programot hajtanak végre, amelynek eredményeiről éves jelentést tesznek közzé. A felülvizsgálati eljárás azonban nem terjed ki a héát érintő adókiadásokra, továbbá van még lehetőség arra, hogy a legkevésbé torzító hatású adók emelésével szélesítsék az adóalapot.

⁵ A Bizottság által a stabilitási programban szereplő információk alapján, a közös módszertan szerint újraszámított strukturális egyenleg.

- (7) Az egészségügyi rendszer tekintetében továbbra is kritikus kihívást jelent a költséghatékonyság, az egyenlő hozzáférés és a fenntarthatóság. Folyamatban vannak konkrét területekre irányuló reformok, ugyanakkor a gyógyszerkiadások – különösen a kizárólagos gyártóktól származó gyógyszerek magas költsége miatt – még mindig gátolják a költséghatékonyságot. A pénzgazdálkodási és informatikai rendszerek továbbra is gyengék, és még mindig gondot jelent az alapellátáshoz való egyenlőtlen hozzáférés. A lakosság mintegy 40 %-a számára ingyenes a háziorvosi ellátás, míg a többiek a teljes költséget viselik. Az egészségügyi rendszer átfogó reformját jelentős bizonytalanság övezi, mivel az univerzális egészségbiztosítási modell tisztázatlan.
- (8) Az infrastrukturális szükségletekre a tartós és kiegyensúlyozott jövőbeli növekedés ösztönzése érdekében megoldást kell találni. A közberuházások szintje a GDP 5,2 %-át elérő 2008-as csúcstól 2013-ban a GDP 1,8 %-át kitevő mélypontra esett, majd 2014-ben enyhén élénkült, ám továbbra is jóval az uniós átlag alatt maradt. Emellett a jelek szerint a válság szerkezeti változáshoz vezetett az államháztartási kiadások összetételében: a hangsúly a beruházásokról a folyó kiadásokra tolódott. A 2010–2013-as időszakban a tőkekiadások a teljes kiadásoknak átlagosan csak a 4,8 %-át tették ki – ez az 1995–2008-as időszak hosszú távú átlagának kevesebb mint fele. A kormányzati beruházásokat hét évig igen alacsony szinten tartották, ami kedvezőtlenül hatott az infrastruktúra minőségére és megfelelőségére, valamint az immateriális javakra irányuló beruházások kormányzati támogatására. Kritikus hiányosságok állnak fenn a lakásszektor, a vízügy, a tömegközlekedés, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos kapacitás tekintetében. Az ország főbb városi övezeteiben az új lakások iránti kereslet jelenleg számottevően meghaladja a kínálatot. Ennek következtében a lakóingatlanok ára és lakbére a városi övezetekben 2014 folyamán jelentősen emelkedett, mielőtt 2015-ben lelassult a növekedés. Jelenleg nincsenek bizonyítékok a túlértékelésre, ugyanakkor az építőipar és a lakáskínálatot korlátozó akadályok – amelyeknek egy része az állami infrastruktúrával kapcsolatos – az egyensúlyhiány kockázatához vezethetnek, amennyiben továbbra is fennállnak. Az államháztartási kiadások eltolódása a közszektor K+F-re és innovációra irányuló támogatására is hatással volt, melynek szintje 2014-ben nem érte el a 2007. évit. Jelenleg a GDP százalékában kifejezett kutatási-fejlesztési közkiadások tekintetében Írország az Unióban a 22. helyen áll. Ez kedvezőtlenül hat a kkv-k versenyképességére.

- (9) A munkanélküliség az uniós átlag alá esett, 2016 márciusában 8,6 %-os szinten állt. A tartós munkanélküliség és a háztartások alacsony munkaintenzitása azonban továbbra is aggodalomra ad okot. Jóllehet a tartós munkanélküliek aránya az elmúlt években csökkent, 2015 negyedik negyedévében számottevő, 56,3 %-os volt a tartósan munkanélküli személyek aránya a munkanélküliek teljes számán belül, ami meghaladja a 48,3 %-os uniós átlagot. 2014-ben (a rendelkezésre álló legfrissebb összehasonlítható adatok szerint) a nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásokban élő lakosok százalékos aránya az Unión belül a legmagasabb, 21,1 % volt, és ez az egyszülős háztartásokra különösen igaz volt. A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek (0 és 17 év között) aránya 2014-ben 30,3 %-ra esett, ám még mindig magasabb, mint a 27,8 %-os uniós átlag. Az egyszülős családok esetében a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek vonatkozó adat (2014-ben 62,5 %) jóval magasabb az uniós átlagnál (48,2 %).
- (10) Írország megkezdte a tartósan munkanélküli személyek szükségleteinek ellátására irányuló *JobPath* program megvalósítását, és jelenleg az aktivizálásra alapuló megközelítést fejleszt ki, hogy ösztönözze azokat, akik tevékenyebb szerepet kívánnak vállalni a munkaerőpiacon, és erre lehetőségük is van. Továbbra is kihívást jelent a munkavállalást támogató szolgáltatások kiterjesztése azokra, akik hagyományosan kiszorulnak a munkaerőpiacról, ideértve a fogyatékkal élő személyeket és a gondozói feladatokat ellátó személyeket is. A szociális védőháló összességében megfelelő teljesítményt nyújtott a válság szegénységet és egyenlőtlenséget növelő hatásainak ellensúlyozásában, ugyanakkor még mindig vannak akadályok, amelyek gátolják az inkluzív növekedést. Bizonyos előrelépések valósultak meg a juttatások fokozatos elvonása terén, ám az inaktivitási csapda egyes háztartások esetében továbbra is aggodalomra ad okot. A bérek százalékos arányában kifejezve az írországi nettó gyermekgondozási költségek az Unión belül a legmagasabbak között vannak: ez az érték a párok esetében a második, az egyedülálló szülők esetében pedig az első helyen áll. Továbbra is aggodalmakra ad okot a gyermekgondozási szolgáltatások minősége. 2014-ben például a kisgyermekkorai nevelés és gondozás ágazatában dolgozó diplomások százalékos aránya (15 %) jóval elmaradt az ajánlott szinttől. Egyes területeken strukturális munkaerőhiány és a szakképzett munkaerő hiánya jelentkezett, a továbbképzési és átképzési lehetőségek pedig továbbra is elégtelenek, továbbá az oktatási kiadások csökkenése kedvezőtlen hatással lehet a jövőben az oktatási mutatókra.

- (11) A magánszektor magas tőkeáttétele a hitelek értékvesztésével kapcsolatos problémák fennállását tükrözi. 2015 júniusának végén a magánszektor nem konszolidált adósságállománya a GDP 266,3 %-át tette ki, azaz jelentősen meghaladta az euroövezetre jellemző átlagértéket. Bár a nemteljesítő hitelek aránya a gazdasági fellendülésnek és a hitelátalakítási tevékenységeknek köszönhetően csökkenőben van, 2015 végén a hazai bankhitelek teljes összegének több mint 16 %-át kitevő arányával még mindig a legmagasabb szintű volt az euroövezetben. Emellett 2015 végén a jelzáloghitel-állomány 14,7 %-a hátralékos volt, és a több mint két éves hátralékkal rendelkező számlák közel 10 %-ot képviseltek a jelzáloghitelek összesített egyenlegében. Bár ezen a területen előrelépés tapasztalható, a jelzáloghitelek átalakítása többnyire ideiglenes, ami az újbóli fizetéseképtelenség kockázatára hívja fel a figyelmet, különösen a makrogazdasági környezet romlása vagy külső sokkhatás esetén. A hazai bankok kereskedelmi ingatlanhitelei, továbbá a kkv- és a vállalati hitelek szintén aggodalomra adnak okot: ezek esetében 37,3 %, illetve 13,8 % a nemteljesítő hitelek aránya. Noha van előrelépés ezen a téren, e hitelek fenntartható átalakítása jóval több időt és erőfeszítést igényel majd. A magán- és a vállalati csődeljárások, az „*examinership*” (az ír jog alapján a nehézségekkel küzdő vállalkozások számára biztosított bírósági védelem) és a részleges adósság-elengedésnek a háztartások és vállalkozások életképességének helyreállítására szolgáló egyéb módszerei továbbra sem eléggé kihasználtak. A központi hitelnyilvántartás bevezetése lassan folyik, annak ellenére, hogy kritikus szerepet tölt be a prudens hitelezés támogatásában.
- (12) A jogi szolgáltatások szabályozásáról szóló 2015. évi törvény törvényerőre emelkedett, azonban az eljárás késői szakaszában olyan engedményeket biztosítottak a jogi szakmáknak, amelyek jelentősen mérsékeltek a reform kezdeti célkitűzéseit. Az új keret végrehajtása még csak most kezdődik, és túl korai lenne magabiztosan állítani, hogy a verseny fellendítéséhez és a költségek csökkentéséhez vezet majd. A jogi szolgáltatások a gazdaság valamennyi ágazata szempontjából inputot jelentenek, és költségeik hatással vannak Írország versenyképességére. A költségek tényleges csökkentése csak úgy érhető el, ha a tervezett szabályozási keret versenyélénkítő és költségcsökkentő rendelkezései a nyilvános konzultációs eljárást követően törvényerőre emelkednek, vagy beépülnek a jogi szolgáltatások szabályozó hatósága által kiadandó rendeletekbe.

- (13) Az európai szemeszter keretében a Bizottság átfogó elemzést készített Írország gazdaságpolitikájáról, és azt a 2016. évi országjelentésben közzétette. A Bizottság értékelte továbbá a stabilitási programot és a nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Írországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Mivel az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzásának erősítése érdekében a jövőbeli nemzeti döntések során az uniós szempontokra is tekintettel kell lenni, a Bizottság nemcsak azt vette figyelembe, hogy az intézkedések milyen jelentőséggel bírnak a fenntartható írországi költségvetési és társadalmi-gazdasági politika szempontjából, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak. Az európai szemeszter keretében tett ajánlásokat az alábbi 1–3. ajánlás tükrözi.
- (14) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta a stabilitási programot; arról alkotott véleményét⁶ mindenekelőtt az alábbi 1. ajánlás tükrözi.
- (15) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta Írország nemzeti reformprogramját és stabilitási programját. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1. és 3. ajánlás tükrözi.

⁶ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AJÁNLJA, hogy Írország 2016-ban és 2017-ben hozzon intézkedéseket a következők érdekében:

1. A túlzott hiány kiigazítását követően a középtávú költségvetési cél elérése érdekében 2016-ban és 2017-ben hajtson végre a GDP 0,6 %-ának megfelelő mértékű költségvetési kiigazítást. Az erős gazdasági és pénzügyi feltételekből, valamint a privatizációból eredő többletbevételeket használja az adósságcsökkentés felgyorsítására. Többek között az adóalap kiszélesítése révén csökkentse a gazdasági ingadozásokkal és sokkhatásokkal szembeni sebezhetőséget. Különösen az egészségügyi ellátás költséghatékonyságának fokozása, valamint a K+F-re és az állami infrastruktúrára irányuló – leginkább a közlekedési, a vízügyi és a lakáságazattal kapcsolatos – kormányzati tökekiadások előtérbe helyezése révén javítsa a kiadások minőségét.
2. A háztartások munkaintenzitásának fokozása és a gyermekszegénység kockázatának kezelése érdekében bővítse ki és gyorsítsa fel az aktivizálási politikák végrehajtását. A munkanélküliségi ellátások és a kiegészítő támogatások fokozatos elvonására irányuló intézkedésekkel ösztönözze a foglalkoztatást. Tegye elérhetőbbé a minőségi, megfizethető egész napos ellátást biztosító gyermekgondozási szolgáltatásokat.
3. A nemteljesítő hitelek állományának csökkentése, a háztartási adósságállomány fenntarthatóságának biztosítása, valamint a hitelezőknek a túlzottan eladósodott, de életképes vállalkozások adósságainak csökkentésére ösztönzése érdekében hozzon tartós megoldást jelentő hitelátalakítási intézkedéseket. Gyorsítsa fel a hitelezők és az adósok valamennyi kategóriájára kiterjedő, teljes mértékben működőképes központi hitelnyilvántartás bevezetését.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök
